

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Навчально-науковий юридичний інститут

Кафедра політики в сфері боротьби зі злочинністю та
кримінального права

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВО УКРАЇНИ

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Освітня програма Право

Спеціальність 081 Право

Галузь знань 08 Право

Затверджено на засіданні кафедри
політики в сфері боротьби зі
злочинністю та кримінального права
Протокол № 1 від 25.08.2025

м. Івано-Франківськ - 2025

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Кримінальне право України
Викладач	Д.ю.н, проф. Козич І.В.
Контактний телефон викладача	59-61-34
Е-mail викладача	ihor.kozych@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Заочний
Обсяг дисципліни	18 кредитів ЄКТС, 540 годин
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/ При вивченні навчальної дисципліни можуть використовуватися можливості платформ Google Classroom, Google Meet, Zoom та ін.
Консультації	Консультації проводяться відповідно до Графіку індивідуальних занять зі здобувачами, розміщеному на інформаційному стенді та сайті кафедри. Також можливі консультації шляхом листування через корпоративну електронну пошту
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p><u>Предметом</u> вивчення навчальної дисципліни є комплекс теоретичних положень та практичних завдань щодо аналізу кримінально-правових норм, які визначають кримінальну протиправність діяння, підстави та умови звільнення від кримінальної відповідальності, встановлюють вид та розмір покарання, звільнення від покарання та його відбування, особливості застосування інших заходів кримінально-правового характеру, особливості кримінальної відповідальності неповнолітніх.</p> <p>Навчальна дисципліна складається з таких змістових модулів:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Загальні положення кримінального права 2. Вчення про заходи кримінально-правового впливу 3. Елементи складу кримінального правопорушення 4. Окремі інститути вчення про кримінальне правопорушення 5. Поняття, система та кримінально-правова характеристика кримінальних правопорушень, передбачених Розділами I-V Особливої частини КК України. 6. Поняття, система та кримінально-правова характеристика кримінальних правопорушень, передбачених Розділами VI-X Особливої частини КК України. 7. Поняття, система та кримінально-правова характеристика кримінальних правопорушень, передбачених Розділами XI-XV Особливої частини КК України. 8. Поняття, система та кримінально-правова характеристика кримінальних правопорушень, передбачених Розділами XVI-XX Особливої частини КК України. <p>Кримінальне право регулює широке коло суспільних відносин, які виникають між державою та особою унаслідок вчинення кримінальних правопорушень та відповідного обов'язку особи понести покарання визначеного законом виду та міри.</p> <p>Основними джерелами цієї галузі виступають Конституція України, Кримінальний кодекс України, укладені та ратифіковані Україною міжнародні договори що містять кримінально-правові норми, які імплементовані в національне кримінальне законодавство, рішення Конституційного Суду України (у разі визнання ними неконституційності кримінально-правових законів).</p> <p>Застосування кримінального законодавства за наявності чисельних та подекуди несистемних змін до нього носить надзвичайно складний характер. Важливо, щоб випускники володіли необхідними знаннями у галузі правової охорони прав і свобод людини і громадянина, власності, громадського порядку та громадської безпеки, довкілля, конституційного устрою України</p>	

3. Мета та цілі навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни є формування у здобувачів ґрунтовних знань кримінального законодавства, розуміння ними змісту кримінально- правових понять, вміння вірно тлумачити положення кримінального закону та застосовувати їх у практичній діяльності.

Основними цілями вивчення дисципліни є набуття здобувачами знань та розуміння норм кримінального законодавства України, формування умінь та навичок самостійно тлумачити й застосовувати відповідні правові приписи, з урахуванням конкретних прикладів слідчо-судової та прокурорської практики.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Загальні компетентності

Здатність застосовувати знання з кримінального права у практичних ситуаціях.

Знання та розуміння предметної області кримінального права та розуміння професійної діяльності.

Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями в галузі кримінального права.

Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

Фахові компетентності

Цінування та повага до гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння її правової природи.

Здатність застосовувати Конвенцію про захист прав людини та основоположних свобод, а також прецедентну практику Європейського суду з прав людини.

Здатність здійснювати порівняльний аналіз окремих правових інститутів права Європейського Союзу та Ради Європи і правової системи України.

Здатність застосовувати норми та інститути права, щонайменше, з таких галузей, як: конституційне право, адміністративне право і адміністративне процесуальне право, цивільне і цивільне процесуальне право, трудове право, кримінальне і кримінальне процесуальне право.

Здатність застосовувати правові принципи і доктрини.

Здатність використовувати бази даних органів юстиції та інформаційні технології, необхідні під час здійснення юридичної діяльності.

Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти.

Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ.

Здатність до самостійної підготовки проєктів актів правозастосування.

Здатність до логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення.

Програмні результати навчання

Знати та розуміти міжнародні стандарти прав людини, положення Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практику Європейського суду з прав людини.

Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел.

Давати короткий правовий висновок щодо окремих фактичних обставин з достатньою обґрунтованістю.

Складати та узгоджувати план власного прикладного дослідження і самостійно збирати матеріали за визначеними джерелами.

Вільно використовувати для правничої діяльності доступні інформаційні технології і бази даних.

Застосовувати в професійній діяльності основні сучасні правові доктрини, цінності та принципи функціонування національної правової системи.

Пояснювати природу та зміст основних правових явищ і процесів.

Виокремлювати і аналізувати юридично значущі факти і робити обґрунтовані правові висновки.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

лекції	50
семінарські	40
практичні	
лабораторні	0
самостійна робота	450

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибіркового
3,4,5,6	081 Право	2, 3	Нормативний

Тематика навчальної дисципліни

Тема	кількість год.		
	лекції	сем/пр/лаб заняття	сам.роб.

Модуль 1. Загальні положення кримінального права

1. Кримінально-правова політика			6
2. Предмет, метод, система, завдання і функції кримінального права			6
3. Закон про кримінальну відповідальність	2	4	4
4. Поняття кримінального правопорушення	2	2	4
5. Кримінальна відповідальність			6
6. Склад кримінального правопорушення	2		4

Модуль 2. Вчення про заходи кримінально-правового впливу

7. Поняття та система заходів кримінально-правового характеру			6
8. Покарання, його мета та система	2		6
9. Призначення покарання	2	2	4
10. Звільнення від покарання та його відбування	2	2	4
11. Інші заходи кримінально-правового характеру			6
12. Заходи кримінально-правового характеру щодо юридичних осіб			6

13. Кримінальна відповідальність неповнолітніх			6
Модуль 3. Елементи складу кримінального правопорушення			
14. Об'єкт кримінального правопорушення	2	2	14
15. Об'єктивна сторона кримінального правопорушення	2	2	16
16. Суб'єкт кримінального правопорушення	2	2	14
17. Суб'єктивна сторона кримінального правопорушення	2	2	18
Модуль 4. Окремі інститути вчення про кримінальне правопорушення			
18. Стадії вчинення кримінального правопорушення	2		18
19. Співучасть у кримінальному правопорушенні	2		20
20. Множинність кримінальних правопорушень			20
21. Обставини, що виключають кримінальну протиправність діяння	2	2	18
22. Звільнення від кримінальної відповідальності			18
Модуль 5. Поняття, система та кримінально-правова характеристика кримінальних правопорушень, передбачених Розділами I-V Особливої частини КК України			
23. Злочини проти основ національної безпеки України	2	2	10
24. Кримінальні правопорушення проти життя та здоров'я особи	4	2	22
25. Кримінальні правопорушення проти волі, честі та гідності особи			16
26. Кримінальні правопорушення проти статевої свободи та статевої недоторканості особи	2	2	12
27. Кримінальні правопорушення проти виборчих, трудових та інших особистих прав і свобод людини і громадянина			18
Модуль 6. Поняття, система та кримінально-правова характеристика кримінальних правопорушень, передбачених Розділами VI-X Особливої частини КК України			
28. Кримінальні правопорушення проти власності	4	2	12
29. Кримінальні правопорушення у сфері господарської діяльності		2	26
30. Кримінальні правопорушення проти довкілля			14
31. Кримінальні правопорушення проти громадської безпеки			16
32. Кримінальні правопорушення проти безпеки виробництва			12
Модуль 7. Поняття, система та кримінально-правова характеристика кримінальних правопорушень, передбачених Розділами XI-XV Особливої частини КК України			

33. Кримінальні правопорушення проти безпеки руху та експлуатації транспорту	4	2	5
34. Кримінальні правопорушення проти громадського порядку та моральності	4	2	3
35. Кримінальні правопорушення у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів та інші кримінальні правопорушення проти здоров'я населення		2	9
36. Кримінальні правопорушення у сфері охорони державної таємниці, недоторканності державних кордонів, забезпечення призову та мобілізації			7
37. Кримінальні правопорушення проти авторитету органів державної влади, органів місцевого самоврядування, об'єднань громадян та кримінальні правопорушення проти журналістів		2	9
Модуль 8. Поняття, система та кримінально-правова характеристика кримінальних правопорушення, передбачених Розділами XV-XX Особливої частини КК України			
38. Кримінальні правопорушення у сфері використання електронно-обчислювальних машин (комп'ютерів), систем та комп'ютерних мереж і мереж електрозв'язку			5
39. Кримінальні правопорушення у сфері службової діяльності та діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг	4	2	5
40. Кримінальні правопорушення проти правосуддя			11
41. Кримінальні правопорушення проти встановленого порядку несення військової служби (військові кримінальні правопорушення)			9
42. Кримінальні правопорушення проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку			5
ЗАГ.:	50	40	450
6. Система оцінювання навчальної дисципліни			
Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Визначається Порядком організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, введеним в дію наказом ректора Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника від 19 травня 2023 р. № 309. https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/09/poriadok-orhanizatsii-ta-provedennia-otsiniuvannia-		

	<p>uspishnosti-zdobuvachiv-vyshchoi-osvity.pdf , а також Методичними рекомендаціями до порядку оцінювання успішності здобувачів вищої освіти у навчально-науковому юридичному інституті (далі - МРПОУ), затвердженими Вченою радою навчально-наукового юридичного інституту Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, протокол №13 від 27 червня 2024 року)</p> <p>https://law.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/100/2024/11/metodychni-rekomendatsii-pro-poriadok-otsiniuvannia-uspishnosti.pdf</p>
Вимоги до письмових робіт	<p>Передбачається виконання 4 письмових контрольних робіт (залікова у третьому семестрі на останньому занятті, і три домашні контрольні роботи у кожному наступному семестрі у міжсесійний період). Зміст питань, форма та структура завдань визначається викладачами, що проводять семінарські, практичні заняття за погодженням з керівником навчальної дисципліни та затверджується на засіданні кафедри (пп. 3.1.3.2 МРПОУ). Максимальна кількість балів за кожен письмову контрольну роботу – 25 (у 4-6 семестрах) або 75 (у третьому семестрі)</p>
Семінарські заняття	<p>Завдання для семінарських занять визначені у методичних вказівках, що розміщені на сайті кафедри https://kkp.pnu.edu.ua/op-pravo/ , а також в системі дистанційного навчання. Максимальна кількість балів за семінарські, практичні заняття – 25</p>
Умови допуску до підсумкового контролю	<p>Невиконання завдань домашньої контрольної роботи чи невчасна її здача на кафедру є підставою для недопуску здобувача до здачі екзамену.</p>
Підсумковий контроль	<p>Залік – третій семестр, екзамен – 4-6 семестри. Варіанти завдань, бали за їх виконання, критерії оцінювання розробляються керівником навчальної дисципліни та затверджуються на засіданні кафедри (пп. 3.2.5.1 МРПОУ). Підсумковий бал у третьому семестрі складається з суми підсумкового балу за семінарські заняття (максимально 25 балів) та балу за залікову роботу (максимально 75 балів). Підсумковий бал становить максимум 100 балів (пп. 2.7 МРПОУ). Підсумковий бал у четвертому-</p>

шостому семестрах складається з суми підсумкового балу за семінарські заняття (максимально 25 балів), балу за домашню контрольну роботу (максимально 25 балів) та балу за екзамен (максимально 50 балів) (пп. 2.5.1-2.5.2 МРПОУ). Підсумковий бал становить максимально 100 балів.

7. Політика навчальної дисципліни

Письмові роботи:

Зміст питань, форма та структура завдань та інструкції щодо виконання обов'язкових (письмових модульних контрольних робіт) та додаткових (письмових завдань за питаннями самостійного опрацювання, письмових експрес-опитувань тощо) письмових робіт визначаються викладачем, що проводить семінарські заняття, за погодженням з викладачем, що проводить лекційні заняття (Розділ 3 МРПОУ). За бажанням (для отримання додаткових балів) здобувачі можуть виконувати індивідуальні завдання (пп. 3.1.4.1-3.1.4.3 МРПОУ). Види індивідуальних завдань та інструкції щодо їх виконання знаходяться на кафедрі та на сайті кафедри <https://kkr.pnu.edu.ua/op-pravo/>

Академічна доброчесність:

Очікується, що здобувачі будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, визначених Положенням про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника <https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/09/Нова-редакція-Положення-про-запобігання-академічному-плагіату.pdf>, усвідомлюючи наслідки порушення. Реагування на порушення академічної доброчесності здійснюється відповідно до встановлених процедур https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2024/05/pr.01.1.1-08_2024-protsedura_8_universytet.pdf.

Відвідування занять:

Очікується, що всі студенти відвідають лекції і семінарські заняття. Відпрацювання пропущених занять не є обов'язковим і проводиться лише за бажанням студента.

Неформальна освіта:

Питання визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті регулюється Положенням про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника https://efund.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/172/2023/05/02-07.33_2022-polozhennia-pro-vyznannia-rezultativ-navchannia-zdobutykh-shliakhom-neformalnoi-osvity-v-prykarpatskomu-natsionalnomu-universyteti-imeni-vasylia-stefanyka.pdf

8. Рекомендована література

1. Берзін П.С. Кримінальне право України. Загальна частина : підручник : у 3-х т. Т. 1. Загальні засади. 2-ге вид., виправл. Та доповн. Київ: ВД «Дакор». 2019. 562 с.
2. Дудоров О. О., Хавронюк М. І. Кримінальне право: Навчальний посібник. К., 2014. 944 с.

3. Злочини проти основ національної безпеки України: кримінально-правова кваліфікація в умовах війни (науково-практичний коментар) / за заг. ред. С. А. Наумюка. Київ: Алерта, 2024. 378 с.
4. Кримінальне право (Загальна частина): підручник / за ред. О.О. Дудорова, Є.О. Письменського. Т.1. Луганськ : видавництво «Елтон-2», 2012. 780 с.
5. Кримінальне право України. Особлива частина : навчальний посібник / Попович О. В., Томаш Л. В., Латковський П. П., Бабій А. Ю. Чернівці, 2022. 319 с.
6. Кримінальне право України. Особлива частина : підручник / [А. О. Байда та ін.] ; за ред. проф. В. Я. Тація, В. І. Борисова, В. І. Тютюгіна ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. 6-те вид., перероб. і допов. Харків : Право, 2020. 765 с.
7. Кримінальне право України. Особлива частина : посіб. для підгот. до заліків та іспитів / В. І. Тютюгін, М. А. Рубашенко ; відп. ред. В. І. Тютюгін. 5-те вид., перероб. і допов. Харків : Право, 2022. 188 с.
8. Кримінальне право України. Особлива частина: підручник / В. В. Сухонос, Р. М. Білоконь, В. В. Сухонос (мол.) / за заг. ред. доктора юрид. наук, проф. В. В. Сухоноса. Суми : ПФ «Видавництво «Університетська книга», 2020. 672 с.
9. Кримінальний кодекс України. З постатейними матеріалами практики Європейського Суду з прав людини: наук.-практ. посіб. / уклад.: Туркот М. С., Столітній А. В., Шмаленя С. В., Снігар М. І. та ін.; за заг. ред. Столітнього А. В. К., Норма права, 2022. 1104 с.
10. Кримінальний кодекс України. Науково-практичний коментар. Станом на 25 квітня 2024 року. / За заг. ред. Копотуна І. М. Київ: Вид. «Центр учбової літератури», 2024. 1352 с.
11. Кримінальний кодекс України. Окремі думки суддів. Постатейні матеріали. Станом на 01 березня 2024 р. : наук.-практ. посіб. / уклад.: А. В. Столітній, С. В. Шмаленя, М. С. Туркот, М. І. Снігар ; за заг. ред. д.ю.н., проф. А. В. Столітнього; Київ: Норма права, 2024. 1080 с.
12. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України / За заг. ред. Копотуна І. М. Київ: «К Н Т», 2023. 932 с.
13. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України / За ред. М. І. Мельника, М.І. Хавронюка. 10-те вид., переробл. та доп. К., ВД «Дакор». 2018. 1360 с.
14. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України: Злочини проти власності / За ред. М. І. Хавронюка. Київ : ВД «Дакор», 2017. 448 с.
15. Фесенко Є. В. Кримінальне право України. Особлива частина. Відповідальність за злочини транснаціонального характеру: Навчально-методичний комплекс / Є. В. Фесенко. К.: Алерта, 2019. 70 с.
16. Фріс П.Л. Кримінальне право України. Загальна частина: підручник. В-во «Фенікс» Київ, 2018. 324 с.
17. Kolaboracja z wrogiem w warunkach wojennych. Doświadczenia polsko-ukraińskie. Колабораційна діяльність. Польсько-український досвід боротьби / Redakcja naukowa: Beata Maria Nowak, Pawlo Fris. Наукові редактори: Беата Марія Новак, Павло Фріс. Warszawa: Instytut społecznych podstaw penitencjarystyki, 2023. 396 с.